

નવ અંગોની પૂજા, હેતુ

નવ અંગોની પૂજા, હેતુ, દર્શનશુદ્ધિ સ્વ-ઝળકાય;
વિધિપૂર્વક આત્મ-પ્રકાશક, જ્ઞાનક્રિયાભ્યાં મોક્ષ જ થાય.

જ્યાં જ્યાં વિચરે તે ભૂમિ પર, કાળ-ક્રમાંકે તીર્થ સ્થપાય;
શ્રી શ્રી જિનવર તીર્થકરના, નવ અંગો પર પૂજન થાય.
પ્રાણપ્રતિષ્ઠિત જિન પ્રતિમાને, નિત અભિષેકી પૂજા થાય;
સુનામ, સ્થાપન, દ્રવ્ય, સ્વભાવે, પુણ્યૈફળ સમૃદ્ધિ શુભાય.

તીર્થકરના જમણા પગનાં, અંગૂઠાથી શરૂ કરાય;
ત્યાર પછી ડાબા અંગૂઠે, પૂજા કરતાં જીવ હરખાય.
ચરણપૂજાથી અરિહંતોની, આજ્ઞામાં સહેજે રહેવાય;
ક્રિયા સાથે ભાવોલ્લાસે, ભવભટકામણથી છુટાય.

બીજી પૂજા જમણા પગનાં, ઢીંચણ પૂજતાં શક્તિ ભરાય;
ડાબા પગનાં ઢીંચણ-પૂજને, તળિયાં—પિંડી મજબૂત થાય.
દેશ-વિદેશે વિચરણામાં, કાઉસ્સગ્ગ મુદ્રા 'યોગે' સ્થિર;
એક જ સ્થાને ઊભાં ખડાં, 'તે', અચળ દશાવ્રત સિદ્ધ-મંદિર.

ત્રીજી પૂજા જમણા કાંડે, જેણે દીધાં વરસીદાન;
ડાબા કાંડે પૂજન કરતાં, ચડતી શ્રેણી શુભક ધ્યાન.
કાંડા, બે કર મૈત્રી મિલાપે, સત્કર્મોનાં ઉદયો થાય;
હાથે કરિયાં આવે સાથે, પરભવના ભાથાં બંધાય.

ચોથી પૂજા જમણા ખંભે, બાહુબળ સંધેયણ વીર;
ભૂજબળથી ભવજળ તરતાં, ખાધું ખંભે વરતે શિવ.
ડાબા ખંભે પૂજન, વિધિ, નીસરી વિહરે સૂક્ષ્મ શરીર;
માન જિરવિયું નિર્-મમત્વે, વીર્ય પચાવ્યે આતમ-શીલ.

પંચમ પૂજા મસ્તક ઉપર, મહાનિર્વાણી દસમું દ્વાર;
સિદ્ધશિલા ગુણ ઉજ્જવળ જ્યોતિ, ઓહો ! સિદ્ધાણં દરબાર.
સંસારી સાધકને નવનીત, કરમોનાં ઢગ ખરતાં જાય;
ચિત્તશુદ્ધિકર સમ્યક્ બુદ્ધક, ભવ્યાત્માને માર્ગ પમાય.

છઠ્ઠી પૂજા કપાળ મધ્યે, બે ભ્રમરોની વચ્ચે થાય;
ત્રિભુવન ભાલ તિલક જયવંતા, આજ્ઞાયકે સ્થિરતા થાય.
કપોળ અંદર બે ઈંચ ઊંડે, મન ભાવોનું થાણું ગણાય;
બાવાનું મન ઓગળી જાતાં, કેવળજ્ઞાન જ પરગટ થાય.

સપ્તમ પૂજા વર્તુળ કંઠે, સ્વદેશના તિલક સુરતા;
મધુરાલાપે માલકૌશમાં, સોળ પ્રહર સૂરનર સુણતાં.
ચૌદસલોકી રાજે શ્રેષ્ઠમ્, કંઠે ભરિયાં પરમાણુ;
મૂદ્દતમ મૌલિક વચનાતિશય, જ્ઞાનાંભર્તિક મુક્તાણું.

અષ્ટમ પૂજા હૃદય-કમળની, ભસ્મીભૂત જ્યાં રાગો-દ્વેષ;
હિમાચલ શાં શીત સંમોહક, વત્સલમૂર્તિ પ્રેમ-પ્રદેશ.
અકારણ નિત કરુણા-વર્ષક, ઓળખ આપે આત્માને;
મૂર્તિ-દર્શન વૈજ્ઞાની છે, તારું સ્વરૂપ પરમાત્મા છે.

નવમી પૂજા નાભિચક્રની, જ્યાં ચોખ્ખાં છે ઋચક પ્રદેશ;
સ્વતંત્ર શ્વાસોની મૂળ જનની, રત્નત્રયી વિશ્રામે સ્વદેશ.
સ્વ-ગુણ ભરપૂર શુદ્ધ ચેતનથી, નિરાવર્ણી નાભિ હંમેશ;
કાયમ કેવળ આત્મા અરિહંત, નમોનમઃ જ્યોતિ પરમેશ.

